

Názov vyučovacieho predmetu	Ekonomika
Počet vyučovacích hodín v ročníkoch	0 + 0 + 0 + 60 = 60 hodín
Stredná odborná škola	Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Plzenská 1, 080 01, Prešov
Názov ŠVP	26 Elektrotechnika 25 Informačné a komunikačné technológie
Názov ŠkVP	Elektrotechnika Informačné a sieťové technológie
Študijný odbor	2675 M elektrotechnika 2561 M informačné a sieťové technológie
Stupeň vzdelania	ISCED 3A - úplné stredné odborné vzdelanie
Úroveň SKKR/EKR	4
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Platnosť učebných osnov	od 01. 09. 2025 počnúc 4. ročníkom

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Úlohou vyučovacieho predmetu Ekonomika je vytvoriť predpoklady na rozvoj ekonomickej osobnosti v súlade so zapracovanou problematikou finančnej gramotnosti podľa požiadaviek Národného štandardu finančnej gramotnosti – NŠFG a poskytnúť žiakom základné odborné poznatky o ekonomických pojmoch a vzťahoch, základoch makroekonómie a mikroekonómie, efektívnom a hospodárnom správaní sa, finančnej gramotnosti a naučiť ich praktickej realizácii v odbore. Obsah daného predmetu vedie žiakov k rozvíjaniu personálnych a interpersonálnych kompetencií. Ťažisko predmetu je zamerané na získanie a osvojenie si základných ekonomických pojmov a návykov, postupov a samostatnosti pri riešení ekonomických životných úloh. Predmet zdôrazňuje vzdelávanie, ktoré je založené na orientácii životnej ekonomickej adaptability žiakov, na vytváraní ich správnych postojov k životnému prostrediu, k ľuďom, k sebe samým, k hospodárstvu, k podnikateľskej sfére, k peniazom, na kvalite človeka vzhľadom na jeho uplatnenie v trhovej ekonomike. Je integrálnou súčasťou odborného vzdelávania a prípravy, využíva sa nielen ako samostatná oblasť vzdelávania, ale začleňuje sa do obsahu odborného vzdelávania v rámci medzipredmetových vzťahov, maturitných tém a aplikačných súvislostí. Súčasťou tohto predmetu je pre žiakov aj poskytnutie online vzdelávania Ja učebnica ekonómie a podnikania, v spolupráci so spoločnosťou Ja Slovensko, a. s., ktoré je ukončené certifikáciou. Cieľom tejto oblasti je rozsiahlejší rozvoj ekonomického myslenia žiakov, poznanie významu vzdelania pre uplatnenie na trhu práce, osvojenie si vedomostí a kompetencií, ktoré absolventovi pomôžu využiť jeho odborné a osobnostné predpoklady pre úspešné uplatnenie na trhu práce a pre budovanie profesijnej kariéry v súlade s požiadavkami Národného štandardu finančnej gramotnosti – NŠFG. Neoddeliteľnou súčasťou tohto predmetu je oblasť občianskej náuky, dopĺňa kompetencie žiaka, získané v ostatných oblastiach všeobecného aj odborného vzdelávania o najdôležitejšie poznatky a zručnosti súvisiace s jeho uplatnením vo svete práce. Dôraz sa kladie na samostatný prejav, tvorivé ekonomické myslenie, rozvoj individuálnych schopností, rozvoj individuálnych schopností, poznávacej a pozorovacej činnosti.

Vyučovanie sa organizuje ako jednohodinový blok 2 x týždenne, trieda nie je delená na polovicu. Vyučuje sa v špecializovanej odbornej učebni s dataprojektorom.

Ciele predmetu

Cieľom vyučovacieho predmetu Ekonomika je pripraviť žiakov na úspešný a zmysluplný osobný, ekonomický, občiansky a pracovný život, zlepšiť uplatnenie absolventov škôl na trhu práce, prispôbovať sa zmenám na trhu práce v rámci celoživotného vzdelávania, poskytovať možnosti ďalšieho vzdelávania. Cieľom je získať orientáciu v zabezpečovaní základných ľudských a ekonomických potrieb jednotlivca a rodiny, orientovať sa v problematike ochrany práv spotrebiteľa a získať schopnosť orientovať sa v zabezpečovaní základných ľudských a ekonomických potrieb jednotlivca a rodiny, pochopiť otázky bohatstva a chudoby a hodnotovej orientácie k peniazom. Je zameraný na oboznámenie sa so základnými pravidlami riadenia vlastných financií a na rozoznávanie rizík v riadení vlastných financií, v orientovaní sa v oblasti finančných inštitúcií a efektívnom využívaní finančných služieb za súčasného používania pojmov v oblasti ekonomiky a sveta peňazí. Žiaci si osvoja vedomosti o podstate a štruktúre národného hospodárstva a naučia sa porozumieť základným makroekonomickým ukazovateľom. Žiaci musia byť schopní vyhodnocovať základné dopady, napr. dopad na životné prostredie, dopad nerozvážnych rozhodnutí alebo príkazov, pracovný a osobný dopad v širšom slova zmysle ako je ekonomický blahobyť, telesné a duševné zdravie a pod.

Cieľové vedomosti predmetu Ekonomika sú :

- znalosti podstaty ekonomickej činnosti ako je potreba, výroba, rozdeľovanie, výmena a spotreba materiálnych i nemateriálnych statkov a služieb,
- znalosti ekonomickej a politickej úlohy štátu, dopytu, ponuky a trhovej rovnováhy,
- znalosti podnikania, podnikov a ich činnosti, tvorby mzdy,
- znalosti zásad bezpečnosti a hygieny práce, ochrany pred požiarom a ochrany životného prostredia a ergonomického prostredia, ochrany pracovnými prostriedkami,
- znalosti funkčných ekonomických súvislostí medzi geografickým prostredím, človekom a spoločnosťou,
- znalosti podstaty riadenia a marketingu podniku,
- znalosti podstaty zmlúv a zmluvných vzťahov,
- znalosti bankovej sústavy SR,
- znalosti spôsobov komunikácie o finančných záležitostiach,
- znalosti hlavných princípov ochrany spotrebiteľov,
- znalosti regulácie a dohľadu nad finančným trhom,
- znalosti boja proti korupcii, podvodom, ochrany proti praniu špinavých peňazí,
- znalosti identifikovania zdrojov osobných príjmov,
- znalosti finančného plánu,
- znalosti daňového a odvodového systému,
- znalosti prijímania finančných rozhodnutí so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov,
- znalosti uplatňovania spotrebiteľských zručností pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe,
- znalosti rôznych metód platenia,
- znalosti identifikovania rizík, prínosov a nákladov jednotlivých typov úverov,
- znalosti problémov so zadlžením (predĺžením) alebo ako ich zvládnuť,
- znalosti sporenia, daní, daňových povinností,
- znalosti rizika a poistenia.

Cieľové zručnosti predmetu Ekonomika sú v :

- schopnosti orientovať sa v zabezpečovaní základných ľudských a ekonomických potrieb jednotlivca a rodiny,
- schopnosti orientovať sa v problematike ochrany práv spotrebiteľa,

- schopnosti orientovať sa v zabezpečovaní základných ľudských a ekonomických potrieb jednotlivca a rodiny, pochopiť otázky bohatstva a chudoby a hodnotovej orientácie k peniazom,
- schopnosti riadiť vlastné financie,
- schopnosti rozoznávať riziká v riadení vlastných financií,
- schopnosti orientácie v oblasti finančných inštitúcií a efektívne využívať finančné služby,
- schopnosti stanoviť jednoduché algoritmy na vyriešenie problémových úloh, javov a situácií v osobnom živote,
- schopnosti tvorby rodinného Cash flow,
- schopnosti investovania a sporenia v osobnom živote,
- schopnosti rozdielov medzi hodnotou a cenou, korupcie,
- schopnosti tvoriť základné finančné plány, základné zmluvy dodávateľsko – odberateľských vzťahov,
- schopnosti tvoriť jednoduché právne a pracovné dokumenty – CV, pracovná zmluva, dopyt o miesto, motivačný list,
- schopnosti správneho postupu na prijímacom pohovore,
- schopnosti tvorby cenotvorby,
- schopnosti tvorby podnikateľského zámeru.

Rozvíjané digitálne (DigComp 2.2) kompetencie

Absolvent (sa) dokáže:

- používať pokročilé vyhľadávacie operátory na zúženie akademických výsledkov,
- analyzovať prvky dezinformácií a hodnotiť spoľahlivosť online zdrojov na základe autority a referencií,
- využívať zdieľané nástroje (napr. Trello, cloudové dokumenty) na koordináciu úloh a sledovanie progresu v time,
- formulovať konštruktívne a zdvorilé odpovede a zhodnotiť svoju digitálnu stopu s ohľadom na reputáciu,
- navrhnuť a vytvoriť infografiku alebo dátovú vizualizáciu na základe štatistických dát,
- integrovať rôzne formáty a korektne citovať všetky digitálne zdroje s pochopením licencií (napr. Creative Commons),
- implementovať účinné bezpečnostné opatrenia (MFA, silné heslá) a identifikovať riziká (phishing),
- aplikovať ergonomické zásady a riadiť čas strávený pred obrazovkou (digital well-being),
- zhodnotiť environmentálny dopad digitálnych návykov a aplikovať postupy na ekologickú likvidáciu e-waste,
- identifikovať a opraviť bežné problémy so softvérom a zdôvodniť výber konkrétneho digitálneho nástroja pre danú úlohu,
- eticky a efektívne využívať generatívne AI nástroje na podporu učenia, pričom kriticky preveruje a cituje ich výstupy,
- identifikovať svoje slabé digitálne stránky a samostatne nájsť online zdroje na ich rozvoj.

Rozvíjané kompetencie v oblasti udržateľnosti

Absolvent (sa) dokáže:

- kriticky posúdiť osobné hodnoty a porovnať ich s princípmi spravodlivosti a rešpektu k prírode,

- pochopiť medzigeneračnú spravodlivosť a solidaritu pri rozdeľovaní zdrojov (napr. uhlíkový rozpočet),
- identifikovať a modelovať komplexné závislosti a spätné väzby v environmentálnych alebo sociálnych systémoch,
- kriticky hodnotiť dáta, štatistiky a vizualizácie používané v správach o udržateľnosti; identifikovať manipulatívne prvky,
- hľadať súvislosti a spájať poznatky z rôznych disciplín pri riešení lokálnych problémov,
- vizualizovať a kvantifikovať alternatívne scenáre udržateľnej budúcnosti pomocou prognostických modelov a dát,
- identifikovať riešenia na prevenciu a prispôsobenie sa (adaptáciu) už existujúcim environmentálnym a sociálnym zmenám,
- robiť rozhodnutia pri zohľadnení neistoty, rizika a dlhodobého dopadu (napr. riziko investícií)
- orientovať v politickom systéme a pochopiť vplyv legislatívy na udržateľnosť (napr. klimatické zákony),
- aktívne konať v záujme dosiahnutia zmeny (spolupráca na projektoch, angažovanosť) a identifikovať svoj osobný potenciál.

Rozvíjané podnikateľské kompetencie:

Absolvent dokáže:

- opísať a pochopiť prístupy k plánovaniu a riadeniu projektov,
- chápať sociálne a hospodárske príležitosti a výzvy, ktorým čelí zamestnávateľ, organizácia či spoločnosť,
- identifikovať príležitosti a navrhovať riešenia,
- robiť základné rozhodnutia a prevziať iniciatívu,
- efektívne pracovať so zdrojmi a jednoduchým rozpočtom,
- spolupracovať v tíme a učiť sa zo skúseností.

Rámcový rozpis učiva	
4. ročník	60 hodín spolu
Základy ekonomického myslenia, hodnota peňazí a korupcia	20 hodín
Ekonómia, ekonomika – dejiny, vývoj, pojmy a Základné ekonomické otázky	
Ľudské potreby	
Uspokojovanie potrieb, spotreba, statky a služby	
Výrobné faktory, práca, deľba práce	
Peniaze a ich hodnota v ekonomike – pôvod	
Peniaze a ich funkcia, delenie, vlastnosti	
Virtuálne peniaze/mena	
Peniaze a korupcia, podvody, ochrana proti nej a praniu špinavých peňazí	
Peniaze a korupcia - ochrana	
Peniaze a korupcia – príklady, prejavy	
Dopyt, ponuka, trhový mechanizmus	
Cena a cenotvorba	
Konkurencia	
Ekonomicko-politická úloha štátu a bankovej sústavy SR	25 hodín
Politika a voľby polopate	

Hospodárstvo a jeho činitele	
Hospodárska politika a jej ciele a nástroje	
Fiškálna politika a štátny rozpočet	
Domáci rozpočet a ako udržať financie pod kontrolou	
Domáci rozpočet a ako udržať financie pod kontrolou – príjmy	
Sociálna politika (Etická súvislosť medzi bohatstvom a chudobou)	
Dôchodková politika	
Daňová politika	
Finančná gramotnosť – časť 1 - workshop	
Národohospodárske ukazovatele a hospodársky cyklus politika	
Finančné inštitúcie	
Banka a jej služby občanom	
Úver, úrok, RPMN, úroková sadzba	
Investovanie a sporenie	
Finančná gramotnosť – časť 2 - workshop	
Podnikateľská, riadiaca a efektívna činnosť podniku v trhovej ekonomike	15 hodín
Podnikanie a podnik	
Legislatívne možnosti podnikania	
Fungujúci podnik - Efektívne riadenie a vedenie podniku	
Majetok, zdroje krytia a peňažný cyklus podniku	
Prijímací pohovor a pracovnoprávny vzťah	
Pracovná sila a ohodnotenie jej práce	
Marketing a vzťahy so zákazníkmi	
Ako získať investíciu pre podnikanie?	
Zakladateľský podnikateľský zámer podniku	
Zmluvy a zmluvné vzťahy	

Postupnosť v radení tematických celkov a rozsah vyučovania jednotlivých tém v rámcovom rozpise učiva nepredstavuje chronologické a záväzné členenie, ale len obsahovo a logicky usporiadaný systém učiva.

Vyučujúci môže vo vzdelávacom pláne upraviť rozsah vyučovacích hodín určený učebnými osnovami. Vyučujúci vypracuje vzdelávací plán výučby v členení na jednotlivé vyučovacie jednotky (jednohodinovka, dvojhodinovka a pod.).

Vzdelávací plán pre predmet je spracovaný jednotne pre všetkých vyučujúcich daného predmetu podľa rozhodnutia školy.

Vzdelávací plán schvaľuje predmetová komisia a prerokuje pedagogická rada.